

M.M.C.J. (MAJMC) Sem.-3 Examination

502

Media Research

Time : 2-30 Hours]

March-2025

[Max. Marks : 70

Instructions: All the questions carry equal (14) marks.

Q.1 'સંશોધન' વિશે વિસ્તારથી જણાવો. તેમજ સમૂહ માધ્યમોમાં 'સંશોધન'ના મહત્વ સાથે તેની લાક્ષણિકતાઓ અને પ્રકારો વિશે જણાવો. (14 Marks)

Or

Q.1 (A) સમૂહ માધ્યમોમાં એક માધ્યમકર્મી માટે શા માટે 'પ્રેક્ષકો અને તેમની રુચિ-પસંદગીને જાણવી' ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે? સમજાવો. (7 Marks)

Q.1 (B) સંશોધનમાં 'ઉત્કલ્પના' (Hypothesis) વિશે સમજાવો. તેમજ યોગ્ય ઉત્કલ્પનાની રચના કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો વિશે જણાવો. (7 Marks)

Q.2 ગુણાત્મક સંશોધન (Qualitative research) અને સંખ્યાત્મક સંશોધન (Quantitative research) અભિગમો વચ્ચેના મુખ્ય તફાવતોને તેના અર્થ અને યોગ્ય ઉદાહરણોની મદદથી સમજાવો. (14 Marks)

Or

Q.2 (A) 'સમૂહ માધ્યમ સંશોધન' વિશે સમજાવો. તેમજ શા માટે સંશોધનને વૈજ્ઞાનિક અભ્યાસ તરીકે ગણવામાં આવે છે? તે માટેના કારણો આપો. (7 Marks)

Q.2 (B) સંશોધન પદ્ધતિઓ અને સંશોધન રૂપરેખા વચ્ચેનો તફાવત ઉદાહરણોની મદદથી સમજાવો. (7 Marks)

Q.3 'નિદર્શન' વિશે સમજાવો. તેમજ સામાજિક સંશોધનમાં વિવિધ માહિતી સંગ્રહની તકનીકો (Data Collection Techniques) ને ઉદાહરણોની મદદથી સમજાવો. (14 Marks)

Or

Q.3 (A) 'પ્રશ્નાવલિ'(Questionnaire) અને 'મુલાકાત માર્ગદર્શિકા' (Interview Guideline) નો અર્થ અને પાંચ લાક્ષણિકતાઓ સાથે આ બંને વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (7 Marks)

Q.3 (B) સામાજિક સંશોધનમાં 'લક્ષિત જૂથ-ચર્ચા (ફોકસ ગ્રુપ ડિસ્કશન-FGD)' વિશે નોંધ લખો. તેમજ કુપોષણના મુદ્દા માટે 'લક્ષિત જૂથ-ચર્ચા (ફોકસ ગ્રુપ ડિસ્કશન-FGD)' કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવા જેવી બાબતોનો સમાવેશ કરો. (7 Marks)

Q.4 સામાજિક સંશોધનમાં વિવિધ પ્રકારના અભિગમો શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે? જણાવો. તેમજ સામાજિક સંશોધનમાં તેની ઉપયોગિતા સાથે 'ઇન્ડક્ટિવ રિસર્ચ એપ્રોચ' (Inductive Research Approach) અને 'ડિડક્ટિવ રિસર્ચ એપ્રોચ' (Deductive Research Approach) વિશે સમજાવો. (14 Marks)

Or

Q.4 (A) તમારા પસંદગીનો ડેઝર્ટેશનનો વિષય પસંદ કરો અને તમારા પસંદ કરેલા ડેઝર્ટેશનના વિષયના તમામ જરૂરી ઘટકો સાથે સંશોધનની જરૂરિયાત સાથે સંશોધન રૂપરેખા વિશે જણાવો. (7 Marks)

Q.4 (B) 'સામગ્રી વિશ્લેષણ' (Content Analysis) વિશે જણાવો. તેમજ લોકપ્રિય ટેલિવિઝન સોપ ઓપેરાનું 'સામગ્રી વિશ્લેષણ' (Content Analysis) કરતી વખતે ધ્યાન રાખવા જેવી બાબતો વિશે પણ જણાવો. (7 Marks)

Q.5 નીચે આપેલા બાર પ્રશ્નોમાંથી સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (14 Marks)

1. સંશોધનમાં 'વૈવિધ્ય સભર પ્રેક્ષકો' વિશે સમજાવો.
2. સંશોધનમાં 'પ્રાથમિક માહિતી (Primary Data)' અને 'ગૌણ માહિતી' (Secondary Data) વિશે જણાવો.
3. 'પ્રશ્નાવલિ' તૈયાર કરતી વખતે કઈ બે બાબતોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ, તે વિશે જણાવ
4. 'કેસ સ્ટડી' વિશે સમજાવો.
5. સંશોધનમાં 'માન્યતા(Validity)' અને 'વિશ્વસનીયતા(Reliability)' વિશે સમજાવો.
6. 'NRS' અને 'ABC'નું પૂર્ણ નામ જણાવો.
7. સંશોધન પ્રશ્નો (RQ's) ઘડતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બે બાબતો વિશે જણાવો.
8. સંશોધનમાં 'અવલોકન' (Observation) વિશે સમજાવો.
9. ગુજરાતની કોઈ પણ બે સામાજિક સંશોધન સંસ્થાઓના નામ જણાવો.
10. 'રેખાંશ અભ્યાસ (Longitudinal Studies)' વિશે સમજાવો.
11. સંશોધન માપનમાં વપરાતા સ્કેલના બે ઉદાહરણોની યાદી તૈયાર કરો.
12. સારા સંશોધન ઉદ્દેશ્યની બે લાક્ષણિકતાઓ વિશે ઉલ્લેખ કરો.

E1653-3

Masters in Mass Communication and Journalism (MMCJ)
Third Semester Examination
MMCJ-502 Media Research
March - 2025
(English Version)

Total Marks: 70

Time: 2:30 Hours

Instructions: All the questions carry equal (14) marks.

Q.1 Define the concept of 'Research' in detail. Also explain its characteristics and types with its importance in Mass Media Studies. **(14 Marks)**

Or

Q.1 (A) Why 'Knowing your Audiences and their demographics' are very important for Mass Media Studies? Explain. **(7 Marks)**

Q.1 (B) Explain 'Hypothesis' in Research. Also mention the things to be kept in mind while forming a good hypothesis. **(7 Marks)**

Q.2 Discuss the key differences between Qualitative and Quantitative research approaches with its meaning and suitable examples. **(14 Marks)**

Or

Q.2 (A) Explain the concept of 'Media Research'. Why Research is considered as a Scientific Study? Give reasons. **(7 Marks)**

Q.2 (B) Differentiate between Research Methods and Research Methodology with examples. **(7 Marks)**

Q.3 Explain 'Sampling'. Also Define various Data collection Techniques in Social Research with examples. **(14 Marks)**

Or

Q.3 (A) Differentiate between 'Questionnaire' and 'Interview Guideline' with its meaning and five Characteristics. **(7 Marks)**

Q.3 (B) Write a detailed note on 'Focused Group Discussion (FGD)' in Social Research. Also include things to be kept in mind while doing FGD for the issue of Malnutrition. **(7 Marks)**

Q.4 Why various types of approaches in Social Research are important? Also explain 'Inductive Research Approach' and 'Deductive Research Approach' with its utility in Social Research. **(14 Marks)**

Or

Q.4 (A) Choose your dissertation topics and mention its need and Research methodology with all necessary elements of your chosen topic. **(7 Marks)**

Q.4 (B) Define 'Content Analysis'. Also mention things to be taken care of while doing a content analysis of popular television soap opera. **(7 Marks)**

(7 Marks)

Q.5 Attempt any Seven out of Twelve:

(14 Marks)

1. Explain 'Heterogeneous Audience' in research.
 2. Define 'Primary data' and 'Secondary data' in Research.
 3. Two Things to be taken care of while preparing 'Questionnaire.'
 4. Define 'Case Study.'
 5. Explain 'Validity' and 'Reliability' in Research.
 6. Explain 'Ethnographic Research'
 7. Two things to keep in mind while framing Research Questions(RQ's).
 8. Define 'Observation' in Research.
 9. Name any two Social Research Organisation of Gujarat.
 10. Define 'Longitudinal Study.'
 11. List two examples of scales used in research measurement.
 12. Mention two characteristics of a good research objective.
-